

Dosarul nr.2ra-1771/19

prima instanță: Judecătoria Chișinău, sediul Ciocana (Jud: I. Dutca)
instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău (Jud: M. Guzun, L. Pruteanu, V. Buhnaci)

ÎNCHEIERE

11 septembrie 2019

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție,

în componența:

Președintele completului, judecătorul
Judecătorii

Tatiana Vieru
Nina Vascan
Dumitru Mardari

examinând admisibilitatea recursului declarat de către Gheorghe Gonța,
în cauza civilă, la cererea de chemare în judecată depusă de Gheorghe Gonța
împotriva Anei Gonța cu privire la modificarea pensiei de întreținere a copilului
minor

împotriva deciziei din 12 martie 2019 a Curții de Apel Chișinău, prin care s-a
respins apelul depus de Gheorghe Gonța și s-a menținut hotărârea din 6 noiembrie
2018 a Judecătoriei Chișinău, sediul Ciocana,

constată:

La 10 mai 2018, Gheorghe Gonța a depus cerere de chemare în judecată
împotriva Anei Gonța cu privire la modificarea pensiei de întreținere a copilului
minor.

În motivarea acțiunii, reclamantul a indicat că, la 28 iulie 2010, a încheiat
căsătoria cu Ana Gonța, iar la 24 februarie 2011, s-a născut copilul comun XXXXX.

Astfel, reclamantul a menționat că, prin hotărârea din 18 februarie 2016 a
Judecătoriei Chișinău, sediul Ciocana, căsătoria a fost desfăcută și a fost determinat
domiciliul copilului minor cu mama. De asemenea, prin aceeași hotărâre a fost
dispusă încasarea din contul lui Gheorghe Gonța în beneficiul Anei Gonța pensia de
întreținere pentru copilul minor în mărime de $\frac{1}{4}$ cotă-parte din toate veniturile lunare,
începând cu 13 octombrie 2015 și până la atingerea vârstei de majorat.

Reclamantul a remarcat că, la 12 septembrie 2016, a încheiat căsătoria cu
Ecaterina Gonța. Din această căsătorie, la 14 februarie 2017, s-a născut copilul Daria
Gonța. În acest context, reclamantul a specificat că soția sa se află în concediul
pentru îngrijirea copilului. Gheorghe Gonța a notat că veniturile familiei au devenit
insuficiente, fapt ce îi creează dificultăți în exercitarea obligației de întreținere a
acestora.

Reclamantul Gheorghe Gonța a solicitat modificarea cuantumului pensiei de întreținere a copilului minor XXXXX, stabilită prin hotărârea judecătorească din 18 februarie 2016.

Prin hotărârea din 6 noiembrie 2018 a Judecătoriei Chișinău, sediul Ciocana, acțiunea depusă de Gheorghe Gonța a fost respinsă ca fiind neîntemeiată (f.d. 45-49).

Prin decizia din 12 martie 2019 a Curții de Apel Chișinău, a fost respins apelul depus de Gheorghe Gonța, fiind menținută hotărârea din 6 noiembrie 2018 a Judecătoriei Chișinău, sediul Ciocana (f.d. 77-82).

La 25 martie 2019, Curtea de Apel Chișinău a expediat în adresa părților copia deciziei adoptate (f.d.83).

Pentru a hotărî astfel, instanțele de judecată au stabilit că înscrisurile anexate la materialele cauzei nu atestă înrăutățirea situației financiare a lui Gheorghe Gonța. Mai mult, instanțele au indicat că Gheorghe Gonța nu a confirmat că starea materială a sa s-a schimbat comparativ cu perioada de emisie a hotărârii judecătorești privind încasarea pensiei de întreținere a copilului minor.

Suplimentar, instanțele de judecată au menționat că nu constituie temei de modificarea a cuantumului pensiei de întreținere a copilului minor, împrejurarea precum că Gheorghe Gonța s-a recăsătorit și are la întreținere doi copii minori. În acest sens, instanțele au notat că modificarea cuantumului pensiei de întreținere a copilului minor stabilită de instanța judecătorească poate avea loc, doar în condițiile prevăzute expres la art. 110 din Codul Familiei, și anume în cazul în care situația materială sau familială a unui dintre părinți s-a schimbat.

La 23 mai 2019, conform ștampilei poștale, Gheorghe Gonța, a depus recurs împotriva deciziei din 12 martie 2019 a Curții de Apel Chișinău, solicitând admiterea recursului, casarea deciziei instanței de apel și hotărârii primei instanțe cu emiterea unei noi decizii cu privire la admiterea acțiunii.

Recurentul Gheorghe Gonța, în motivarea recursului, a indicat că instanțele de judecată la adoptarea hotărârilor contestate, au aplicat și interpretat eronat normele dreptului material aplicabile raportului juridic litigios.

În acest sens, recurentul a menționat că instanțele de judecată nu au luat în considerație faptul că are la întreținere doi copii minori din cea de-a doua căsătorie și soția sa, care se află în concediul pentru îngrijirea copiilor minori.

Prin urmare, recurentul a considerat că circumstanțele specificate constituie temei pentru modificarea cuantumului pensiei de întreținere a copilului minor stabilită prin hotărârea din 18 februarie 2016 a Judecătoriei Chișinău, sediul Ciocana.

Totodată, recurentul a subliniat că prin hotărârile judecătorești pronunțate în această cauză au fost încălcate drepturile celorlalți doi copii și soției sale.

La 8 august 2019, în conformitate art. 439 alin. (2) din Codul de procedură civilă, Curtea Supremă de Justiție i-a comunicat cererea de recurs Anei Gonța informându-o că referința se depune în termen de o lună de la data primirii scrisorii. În mod corespunzător, dacă referința nu a fost prezentată în termenul stabilit, admisibilitatea recursului se decide în lipsa acesteia.

Până la data examinării cauzei, Ana Gonța nu a înaintat referință la cererea de recurs depusă de Gheorghe Gonța, prin care să-și exprime opinia referitor la recursul declarat.

Analizând admisibilitatea recursului, conform art. 440 din Codul de procedură civilă, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră inadmisibilă cererea de recurs formulată de Gheorghe Gonța, din următoarele motive.

În conformitate cu art. 439 alin. (3) Codul de procedură civilă, judecătorul raportor verifică încadrarea în prevederile legii a temeiurilor invocate în recurs și face un raport verbal în fața completului de judecată instituit în conformitate cu alin.(2).

În conformitate cu art. 434 alin. (1) Codul de procedură civilă, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale.

În procedura de filtru, instanța de recurs reține că decizia integrală a instanței de apel din 12 martie 2019 a fost expediată în adresa părților, la 25 martie 2019 (f.d. 83), însă la materialele cauzei nu sunt date care ar confirma data recepționării de către recurent a copiei deciziei instanței de apel. Totodată conform recursului declarat, recurentul a indicat că a recepționat copia deciziei instanței de apel la 3 aprilie 2019 (f.d. 91).

Astfel, în atare situație, instanța de judecată constată că recursul declarat de Gheorghe Gonța, la 23 mai 2019, este depus în termenul prevăzut de art. 434 alin. (1) din Codul de procedură civilă.

În continuare, audiind raportul verbal al judecătorului-raportor și verificând încadrarea în dispozițiile art. 432 alin. (2), (3) și (4) din Codul de procedură civilă a temeiurilor invocate în recurs, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție constată existența temeiului prevăzut la art. 433 lit. a) CPC, din următoarele considerente.

În conformitate cu art. 432 alin. (1) din Codul de procedură civilă, părțile și alți participanți la proces sunt în drept să declare recurs în cazul în care se invocă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural. Temeiurile declarării recursului sunt enumerate exhaustiv în alineatele (2), (3) și (4) ale acestui articol.

Rațiunea acestor dispoziții legale fundamentează ideea potrivit căreia judecarea recursului exercitat conform Secțiunii II-a, Capitolul XXXVIII din Codul de procedură civilă, are un caracter devolutiv și privește doar problemele de drept material și procedural, verificându-se doar legalitatea deciziei, nu și temeinicia ei în fapt. În aceste condiții, trebuie observat caracterul extraordinar al aceste căi de atac, la care se poate recurge doar în cazurile excepționale enunțate de dispozițiile art. 432 alin. (2), (3), (4) din Codul de procedură civilă.

Din acest punct de vedere, completul Colegiului își propune să verifice esența și temeiurile recursului, precum și argumentele privind caracterul nelegal al deciziei atacate, în limitele în care au fost formulate și prin prisma drepturilor garantate de Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale (CEDO).

Instanța subliniază că în materie civilă Convenția nu garantează un drept de recurs, dar că o eventuală procedură de examinare a admisibilității acestuia face incident articolul 6 (a se vedea, *inter alia*, *Kukkonen v. Finlanda* (nr. 2), 13 ianuarie 2009, para. 24; *Akaki Tchaghiashvili v. Georgia*, 2 septembrie 2014, para. 34).

În plus, un stat care dispune de astfel de instanțe de recurs are obligația să se asigure că justițiabilii se bucură de principiile unui proces echitabil garantate de art. 6 alin. (1), în special de dreptul de acces la o instanță și de dreptul de a fi audiat. (a se vedea, *de exemplu*, *Erfar – Avef v. Grecia*, 27 martie 2014, para. 39 – 40; *Lebedinski v. Republica Moldova*, 16 septembrie 2015, para. 32).

Cu privire la primul aspect, instanța de recurs observă că dreptul de acces la un tribunal al unei persoane poate fi limitat, inclusiv în cazul admisibilității contestațiilor înaintate prin intermediul căilor de atac, întrucât însăși natura sa solicită o reglementare specială din partea statului, care beneficiază de o anumită marjă de apreciere. În acest sens, condițiile pentru autorizarea unei cereri introduse pe o cale de atac extraordinară pot fi mai stricte decât condițiile instituite pentru o cale de atac ordinară (a se vedea, *inter alia*, *Marc Brauer v. Germania*, 1 septembrie 2016, para. 34; *Miessen v. Belgia*, 16 octombrie 2016, para. 64).

În același timp, în jurisprudența sa consecventă, Curtea Europeană a precizat că interpretarea normelor de procedură reprezintă o chestiune de drept intern și ține, în principiu, de competența instanțelor să evalueze motivele de admisibilitate a unei cereri de acest tip (*a se vedea*, *de exemplu*, *Kukkonen v. Finlanda* (nr. 2), *ibidem*, para. 25; *Vučković și alții v. Serbia (excepții preliminare)*, 25 martie 2014, para. 80; *Miessen v. Belgia*, *ibidem*, para. 70).

Astfel, în conformitate cu art. 433 lit. a) din Codul de procedură civilă, cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care recursul nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin.(2), (3) și (4).

În același context, alin. (2) și (3) ale art. 432 din Codul de procedură civilă prevăd exhaustiv cazurile în care se consideră că normele de drept material sau de drept procedural au fost încălcate sau aplicate eronat, iar alineatul (4) stabilește că săvârșirea altor încălcări decât cele indicate la alin.(3) constituie temei de declarare a recursului doar în cazul și în măsura în care acestea au condus sau ar fi putut conduce la soluționarea greșită a pricinii, în cazul în care instanța de recurs consideră că aprecierea probelor de către instanța judecătorească a fost arbitrară sau în cazul în care erorile comise au condus la încălcarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului.

Prin urmare, reglementările referitoare la formalitățile și termenele impuse de articolele 433 și 432 alin. (2)-(4) din Codul de procedură civilă urmăresc protejarea interesului părții, precum și competența asigurării interpretării unitare a legii de către Curtea Supremă de Justiție. Aceste limitări urmăresc un scop legitim, îndeplinind cerințele securității juridice și a bunei-administrații a justiției (*a se vedea*, *mutatis mutandis*, *Beniamin Nersesyan v. Armenia*, 19 ianuarie 2010, para. 22; *Erfar – Avef*, *ibidem*, para. 41, *Marc Brauer*, *ibidem*, para. 35; *Miessen*, *ibidem*, para. 67; *Trevisanato v. Italia*, 16 decembrie 2016, para. 36 - 37).

În speță, instanța constată că în cererea de recurs Gheorghe Gonța nu a menționat art. 432 din Codul de procedură civilă, Totuși, în virtutea principiului *jura novit curia*, instanța de recurs are competența de a decide asupra caracterului juridic al argumentelor inserate în cererea de recurs, prin examinarea lor, în lumina temeiurilor articolului 432 alin. (2), (3), (4) din Codul de procedură civilă.

Completul judiciar notează că-i revine obligația de a verifica dacă argumentele recurentului întrunesc condițiile necesare pentru a declara admisibilă cererea acestuia, inclusiv dacă normele de drept invocate în favoarea punctului său de vedere sunt incidente la soluționarea fondului cauzei. Cu toate acestea, trebuie subliniat că din succesiunea actelor dosarului reiese că recurentul a reluat criticile formulate în faza procesuală anterioară și asupra cărora instanța de apel deja s-a pronunțat.

Prin urmare, Colegiul constată că încălcările invocate, exprimate sub forma unor enunțuri generale, fără a fi aprofundate, nu permit încadrarea lor în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) sau (4) din Codul de procedură civilă. Deci, în mod evident, lipsește o formulare suficientă și adecvată în ceea ce privește chestiunea de drept pusă în discuție pentru a identifica esența și temeiul cererii de recurs, impuse de art. 437 alin. (1) lit. f) din Codul de procedură civilă.

Cât privește dreptul justițiabilului „de a fi audiat”, garantat de Convenție, instanța notează că obligația de a motiva o hotărâre judecătorească poate varia în funcție de natura deciziei în cauză (a se vedea, *inter alia*, *Helle v. Finlanda*, 19 decembrie 1997, para. 55; *Latourniere v. Franța*, 10 decembrie 2002, para. 2; *Hansen v. Norvegia*, 2 octombrie 2014, para. 71 – 74). De fapt, în concepția instanței europene, art. 6 alin. (1) nu impune motivarea detaliată a deciziei unei instanțe de recurs care, întemeindu-se pe dispoziții legale specifice, respinge un recurs, ca fiind „lipsit de șanse de succes” (a se vedea, *mutatis mutandis*, *Kukkonen v. Finlanda* (nr. 2), *ibidem*, para. 24; *Beniamin Nersesyan*, *ibidem*, para. 23 – 24; *Akaki Tchaghiashvili*, *ibidem*, para. 34 sau *Papaoiannou v. Grecia*, 2 iunie 2016, para. 45).

Mai mult, instanța observă că recurentul Gheorghe Gonța a formulat prezenta cerere după ce a avut posibilitatea de a fi audiat de o instanță de fond și de o instanță de apel, care au fost competente de a examina toate chestiunile de fapt și de drept relevante litigiului (a se vedea, *mutatis mutandis*, *Levages Prestations Services v. Franța*, 23 octombrie 1996, para. 48; *A. Menarini Diagnostics S.R.L. v. Italia*, 27 septembrie 2011, para. 59; *Akaki Tchaghiashvili*, *ibidem*, para. 34).

În sfârșit, în limitele impuse de art. 439 alin. (3) din Codul de procedură civilă, instanța conchide că recursul dedus judecății nu corespunde cerinței de a fi „efectiv”, adică nu s-a bazat exclusiv pe chestiuni de drept, care ar cuprinde încălcări esențiale sau aplicări eronate din partea instanței judecătorești ierarhic inferioară a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural. Din aceste raționamente, completul Colegiului constată existența temeiului prevăzut la art. 433 lit. a) din Codul de procedură civilă, fiind respectat, în viziunea instanței, raportul rezonabil de proporționalitate între mijloacele utilizate și scopul urmărit.

În conformitate cu art. 440 alin.(1) din Codul de procedură civilă, în cazul în care se constată existența unuia din temeiurile prevăzute la art. 433, completul din 3

judecători decide în mod unanim, printr-o încheiere motivată irevocabilă, asupra inadmisibilității recursului. Încheierea se emite conform prevederilor art. 270 și nu conține nici o referire cu privire la fondul recursului.

Astfel, având în vedere circumstanțele stabilite supra, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție decide în mod unanim că recursul declarat de Gheorghe Gonța nu ridică probleme de drept și nu poate fi acceptat spre examinarea în fond, urmând a fi considerat inadmisibil.

În conformitate cu art. 270, art. 433 lit. a) și art. 440 alin. (1) din Codul de procedură civilă, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

d i s p u n e:

Recursul declarat de către Gheorghe Gonța se consideră inadmisibil.

Încheierea este irevocabilă.

Președintele completului, judecătorul

Tatiana Vieru

Judecătorii

Nina Vascan

Dumitru Mardari